

znevýhodněným žákům. Díky tomu, že se jedná o velmi subtilní a obtížně postižitelnou proměnnou, zaměřujeme se a zdůrazňujeme v příspěvku především možnost propojení kvantitativní a kvalitativní výzkumné strategie. Domníváme se, že právě kombinací kvantitativních a kvalitativních metod může být zajištěna komplementarita a validita v rámci zkoumané problematiky. Na základě uváděných skutečností budou v příspěvku analyzovány mimo jiné následující metody: Osgoodova metoda sémantického diferenciálu a možnosti postojových škál, jež jsou často užívaným způsobem měření postojů. Kognitivní složku sociálních postojů je podle nás možno zkoumat pomocí dotazníkového šetření. Z hlediska čistě kvalitativních metod bude diskutována zejména metoda rozhovoru (jednotlivé typy a možnost jejich využití), která by měla přispět k hlubšímu proniknutí do zkoumané problematiky.

Kateřina Kadlčíková
**Příprava učitelů ZŠ na
 výuku sexuální výchovy**

Katedra primární
 pedagogiky PdF UP
 v Olomouci

Příspěvek se zaměřuje na učitele ZŠ a jejich přípravu na výuku sexuální výchovy. Popisuje sexuální výchovu jako neodmyslitelnou součást vyučování, kromě toho se zabývá samotným učitelem a jeho postojem k sexuální výchově a také metodami a prostředky, které během své výuky využívá.

Představy, názory a postoje žáků

Stat je rozdělena do dvou částí. V první části tematizujeme problematiku subjektivního významu učení z hlediska perspektivní orientace žáků a atribučních tendencí žáků. Druhá část je zaměřena na představení výsledků dvou pilotních studií realizovaných v letech 2010 a 2011, které byly věnovány subjektivnímu významu učení pro dosažení životních cílů. Cílem studií bylo zmapovat u žáků základní školy (druhý stupeň) a středoškolských studentů, jakou připisují jednotlivým životním cílům důležitost, jakou připisují instrumentálnímu učení pro splnění těchto cílů a jaké mají atribuční tendence při plnění těchto cílů. Zajímaly nás vazby mezi sledovanými proměnnými a jejich propojení s úspěšností ve škole (prospěchem). Studie potvrdily oprávněnost odlišovat důležitost cílů od proměnné instrumentální učení. Všechny sledované motivační proměnné samostatně a především ve vzájemných kombinacích souvisí s vnímanou psychickou distancí (a tím i účinností) budoucích cílů (událostí). Rovněž byla potvrzena pozitivní souvislost s úspěšností ve škole. Potvrzen byl význam vnitřních atribučních tendencí při hledání subjektivního smyslu (významu) učení.

Isabella Pavelková,
 Barbora Saitlová

**Instrumentalita učení
 z hlediska budoucích
 cílů**

Katedra psychologie PedF
 UK v Praze

Cílem předkládané studie je zmapovat vliv stoupající obtížnosti na zaujetí školním úkolem. Ve studii sledujeme obtížnost úkolu jednak z hlediska toho, jak je vnímána učitelem, jednak jak je percipována žákem. Zajímá nás i vliv zopakování a procvičení látky na žákovu zaujetí při práci. Teoreticky analyzujeme především následující motivační proměnné: postoj k předmětu, individuální zájem, situační zájem, aktuální zájem, cílovou orientaci, flow zážitek a výkonovou motivaci. U jednotlivých motivačních zdrojů budeme tematizovat jejich dopad na zaujetí žáka úkolem. V druhé části studie budeme teoretická východiska prověřovat v experimentu, který byl realizován v roce 2010 na pražské základní škole v 9. třídě v předmětu matematika. Žákům byly postupně předloženy tři úkoly z matematiky se stoupající obtížností. Data byla získávána na základě analýzy vypracovaných úkolů a dotazníkového šetření. U každého úkolu žáci

Eliška Kmínková,
 Isabella Pavelková

**Obtížnost a zaujetí
 úkolem v matematice**

Katedra psychologie PedF
 UK v Praze

vyplňovali celkem 3 dotazníky, každý obsahoval několik otázek před a po úkolu, zadání úkolu a prostor k jeho vypracování. K jejich analýze používáme jak statistické zpracování, tak kvalitativní metodologii, kdy sledujeme výkony jednotlivých žáků. Výsledky ukazují, že počet zaujatých žáků po úkolu se s narůstající obtížností neměnil, počet nezaujatých ale stoupal. Celkový počet aktivních žáků při úkolech s nárůstem obtížnosti stoupal. Obtížnost úkolů určená vyučující, neodpovídala vnímání obtížnosti úloh žáky.

Dana Dražilová Fialová

Smíšený design ve výzkumu postojů žáků

Katedra sociální pedagogiky PdF MU

Príspevek predstaví výsledky predvýzkumu v oblasti simulačných her a jejich vlivu na postoje žáků. Výzkum v rámci disertační práce se zaměřuje na kauzální interpretaci vlivu simulačních her na změnu postoje žáků, představeny budou jednotlivé fáze experimentálního šetření a oba dva metodologické přístupy. Kvantitativní část předvýzkumu provedená pomocí Q-metodologie se zaměřila zejména na indikaci změn u jednotlivých složek postoje před simulační hrou a po simulační hře. Již uskutečněná část pilotního šetření ve výsledcích ukázala změny na úrovni emocionální složky postoje, v souladu s tvrzením Kerlingera – „skupinový průměr se nemusí příliš změnit, ale ve struktuře postoje mohou nastat výslovné změny“ (Kerlinger, 1972, s. 579). Kvalitativní část předvýzkumu využívá techniku ohniskových skupin, byla použita jako doplňková metoda, zdroj kontrolních údajů, které budou doplňovat primární, v našem případě, kvantitativní metodu (Morgan, 2001). Předvýzkum však ukázal, že plánovaný výzkum bude mít částečně i explorativní charakter, a to zejména v odhalení potenciálu simulačních her pro učební styly žáků. Morgan, D. L. (2001). Ohniskové skupiny jako metody kvalitativního výzkumu. Boskovice: Scan Albert. Kerlinger, F. N. (1972). Základy výzkumu chování. Praha: Academia.

Príspevek si klade otázku, jaký vliv na postoje k řešení slovních úloh má zařazování integrovaných slovních úloh do vyučování žáků 1. stupně základní školy. Žáci (nejen) na 1. stupni ZŠ považují často slovní úlohy za obtížné a jejich postoje k nim jsou v mnoha případech negativní (Novotná, 2000). Ačkoliv je význam slovních úloh pro rozvoj porozumění matematice a její využití mimo vyučování matematice nesporný (Novotná, 2010), nepodařilo se prozatím najít žádnou univerzální metodu, kterou by bylo možno tyto postoje upravit. Príspevek seznamuje s novým typem slovních úloh a věnuje pozornost vlivu těchto úloh na řešení slovních úloh. Byla použita následující výzkumná metodologie: Metoda nedokončených vět, sémantický diferenciál, analýza žakovského řešení slovních úloh. Výsledkem bude zjištění vlivu zařazování integrovaných slovních úloh do výuky na postoje žáků k řešení slovních úloh.

Alena Rakoušová

Postoje žáků k řešení slovních úloh

Katedra matematiky a didaktiky matematiky PdF UK v Praze

ZŠ s RVJ Praha

Studie představuje letos zahájený tříletý výzkumný projekt (GAČR), zaměřený na zkoumání recepce poezie a na možnosti jejího ovlivňování. Kvantitativní metody sběru dat vytvářejí základní rámec a jsou doplněny metodami kvalitativními. V rámci první linie výzkumu používáme sémantický diferenciál a Q-metodologii. Sémantický diferenciál ukazuje vnímání poezie z hlediska tří faktorů: srozumitelnosti, hodnocení a působivosti. Q-typy obsahují širokou škálu výpovědí o čtenářství, názorech a postojích k četbě, o životních hodnotách v souvislosti s preferovanou poezií. Hlavní součástí druhé linie představuje longitudinální šetření v deseti školních třídách, kterým chceme zjistit, jak je možné vhodnou metodikou založenou zejména na recepční estetice a zážitkové pedagogice budovat vztah studentů k umělecké literatuře, konkrétně poezii. Po dobu experimentu si studenti formou „deníkových záznamů“ z iniciativy učitele zaznamenávají své čtenářské postoje a prožitky, podobně si své postřehy zaznamenávají učitelé. Případové studie budou zaměřeny na vybrané žáky a učitele, u kterých dojde k výraznému posunu v jejich postoji k poezii.

Jaroslav Vala

Smíšený design ve výzkumu recepce poezie

Katedra českého jazyka a literatury PdF UP v Olomouci